Hollandsch Zuid-Afrika.

ADRES VOOR REDACTIE:

AMSTERDAM, DAMRAK 95 (TEN KANTORE DER NEDERLANDSCH ZUID-AFRIKAANSCHE VEREENIGING).

ADRES VOOR ADMINISTRATIE:

J. H. DE BUSSY, ROKIN 60, AMSTERDAM.

OFFICIEELE MEDEDEELINGEN

VAN HET BUREAU VAN DE NEDERLANDSCH ZUID-AFRIKAANSCHE VEREENIGING.

De Redactie van het Maandschrift *Hollandsch Zuid-Afrika* (zoowel wat het geïllustreerd gedeelte, als wat het bijvoegsel voor algemeen nieuws betreft) wordt bezorgd onder toezicht van het *Bureau* van de *Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Vereeniging.*

Het doel der Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Vereeniging.

De *Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Vereeniging* stelt zich ten doel (zie Art. 1 der *Statuten*):

Binnen de perken, door de internationale rechtsverhoudingen aangewezen, door alle wettige middelen al datgene te doen, wat strekken kan om:

1⁰. de banden met onze stamgenooten in Zuid-Afrika nauwer toe te halen en, in overleg met hen, aldaar hulpbronnen voor landbouw, nijverheid, handel en andere stoffelijke belangen te openen en te ontwikkelen of de opening en ontwikkeling daarvan te bevorderen;

2⁰. de publieke opinie zoo ten onzent als in het buitenland over de toestanden in Zuid-Afrika voor te lichten.

Elk streven om bij wijze van propaganda op de zedelijke of godsdienstige gesteldheid der bevolking dezerzijds invloed uit te oefenen, blijft daarbij uitgesloten.

Leden en Donateurs.

Leden der Vereeniging zijn zij, die met het hierboven (volgens Art 1 der *Statuten*) omschreven doel instemmen en eene jaarlijksche bijdrage betalen van tenminste *Drie Gulden.* Het boekjaar der Vereeniging loopt van 1 Januari tot 31 December (zie Art. 5 der *Statuten*).

Het staat aan de afdeelingen vrij, *begunstigers* aan te nemen, die eene geringere jaarlijksche bijdrage dan 3 gulden, doch ten minste 1 gulden betalen (zie Art. 5 der *Statuten*).

De algemeene vergadering heeft, op voordracht van het bestuur, de bevoegdheid *eereleden* te benoemen, die dezelfde rechten hebben als de leden (zie Art. 5 der *Statuten*).

Donateurs zijn zij, die minstens 100 gulden in eens in de kas der Vereeniging storten; ook deze hebben gelijke rechten als de leden (zie Art. 5 der *Statuten*).

Aan de *Leden* der *Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Vereeniging* wordt, krachtens hun lidmaatschap en zonder vergoeding van eenigerlei aan de uitgave verbonden kosten, dit Maandschrift *Hollandsch Zuid-Afrika* (zoowel het Geïllustreerde als het Algemeene gedeelte) geregeld toegezonden.

Afrikaners in Nederland.

De Afrikaners in Holland vormen een steeds groeiende kolonie. De tijd, dat de enkelen hier te lande vrij eenzaam rondliepen en gezelligheid moesten zoeken bij hun Hollandsche vrienden, is reeds lang voorbij. Niet dat zij 't thans versmaden, de gast te zijn der Hollanders; integendeel; maar zij zijn toch niet zoo uitsluitend tot dezen beperkt. Zij kunnen nu tezamen komen, de Afrikaners in Holland, en vormen dan een werkelijk groot gezelschap. Onder die omstandigheden is 't begrijpelijk, dat zij ook den in de Z.-A. geschiedenis gedenkwaardigen 4en November niet onopgemerkt wilden laten voorbijgaan.

Een Afrikaner vriend vertelt ons van deze samenkomst 't volgende:

Den 30en October waren wij met zijn tienen Afrikaners op de kamer van een onzer. Zoo onder 't gezelschap kwam 't gesprek al gauw op de komende groote gebeurtenis: de opening van ons eerste Unie-Parlement. Wij meenden, dat wij dien dag niet „zoo maar zoo" mochten laten passeeren en besloten daarom, aan een feestmaal te zamen te komen. 't Was kort dag en alle man moest aan 't werk gezet. Meteen werd bericht gezonden aan de Afrikaners te Utrecht en Leiden en een zaal gehuurd in Parkzicht. 't Zoo snel opgekomen plan slaagde best. Vrijdag den 4en November waren wij met z'n acht en dertigen bijeen. Prof. Marais van Stellenbosch met echtgenoote en dochter zaten tevens aan. Zij waren juist in Holland.

De heer J. Schonken had aan tafel de leiding en toen allen gezeten waren, sprak Prof. Marais den zegen uit. Daarna zong Mej. Hesse een lied en, zoodra de gerechten binnenkwamen, was 't gesprek algemeen. Er heerscht steeds zoo'n luchtige toon, als wij te zamen zijn.

Aan heildronken heeft 't niet ontbroken. Prof. Marais opende de rij. Hij sprak over de Unie van Zuid-Afrika en wij luisterden aandachtig naar zijn geschiedkundig overzicht der éénwording van Zuid-Afrika. Deze tafelrede werd geestdriftig toegejuicht en uit volle borst klonken 't Transvaalsche en 't Vrijstaatsche Volkslied als ter bezegeling van den bond, door de kolonies gesloten.

Nu volgden de speeches kort op elkaar. O. a. voerde het woord de heer Richter, de jongst aangekomen Afrikaansche student. Het laatst sprak de heer Tobie Muller, die het had over de bloemrijke versiering van onzen disch, hiermede in zwierigen stijl de aanwezige dames huldigend. „Zelden", zei hij, „zal men zooveel Afrikaansche dames, buiten Zuid-Afrika, bij elkaar kunnen vinden, als hier te Amsterdam."

Er zaten niet minder dan negen aan.

Om die rede kracht bij te zetten, zong de heer De Vos het prachtige en toepasselijke Hollandsche lied „Verbeidend", dat zeker bij menigeen de gedachten zal hebben teruggevoerd naar een lief gezichtje, ver van hier.

Nu was ook 't einde van den maaltijd gekomen. Wij gingen allen naar een andere zaal, waar aan kleine tafeltjes de koffie werd rondgediend. Het opgewekte gezelsen werd telkens aangenaam afgewisseld door voordrachten, piano- en zangsolo's.

Van deze historische samenkomst is een foto gemaakt, die zeker een plaats verdient in een vervolg op Dr. Mansvelt's werk over de betrekkingen tusschen Holland en Zuid-Afrika (en die wij in ons volgend nummer hopen te reproduceeren).

De Unie-Herinnerings-Postzegel.

De Unie-herinnerings-postzegel, welke het Z. A. gouvernement verkrijgbaar heeft gesteld op den dag van de opening van het Unie-parlement, is niet bizonder fraai uitgevallen. De zegel is lichtblauw van kleur en heeft een waarde van $2^1/_2$d. De geldigheidsduur van dezen postzegel is niet beperkt, hoewel waarschijnlijk geen tweede uitgifte zal komen. De postzegel draagt het beeld van koning George in het midden, met de woorden „Union of South Africa" boven, en „Unie van Zuid-Afrika" onder het beeld. In den top prijkt de rijkskroon en op schilden, aangebracht in de vier hoeken, zijn de wapens van de vier Provincies der Unie geteekend, met onder elk de naam. In het midden, onder het beeld, staat het jaartal 1910. De teekening is ontworpen door den heer H. S. Wilkinson, uitreiker van zegels te Pretoria. Opmerkelijk in het ontwerp is, dat de oude wapenschilden van den Oranje-Vrijstaat en Transvaal daarop zijn aangebracht. De $2^1/_2$d. zegel werd voor het doel gekozen, omdat dit bedrag de eenheid is van de Wereld-Postunie.

TAAL- EN STAMVERWANTE BELANGEN.

Door een commissie uit het Hollandsch sprekend publiek van Pretoria is een memorie opgesteld, gericht aan den stadsraad en verzoekende, te voldoen aan den algemeenen wensch om de opschriften op de trams ook in het Hollandsch te plaatsen.

Op de jaarvergadering van het Afrikaansche Taalgenootschap, 21 October j.l. gehouden, werden de volgende heeren tot leden van het bestuur gekozen: N. J. de Wet, Dr. N. M. Hoogenhout, G. S. Preller, Dr. W. M. R. Malherbe, I. J. van Heerden, Jan F. E. Celliers en Dr. Fouché.

Korten tijd geleden kwam een man het kantoor van een procureur te Pretoria binnenstappen. De cliënt vertelde, dat hij een zaak voor het hof wilde brengen en dat hij gaarne wilde, dat de procureur deze zaak behandelde. Deze vroeg hem de quaestie uiteen te zetten en de bezoeker begon. Toen hij eenige minuten gesproken had, hield hij plotseling op en vroeg den procureur — die evenals hij tot dusverre Engelsch had gesproken — of hij een Engelschman was. Op het ontkennend antwoord stond de cliënt zonder de minste plichtpleging op en verliet het kantoor. Wel teekenend voor den verzoenenden geest onder de Engelsche onderdanen in Zuid-Afrika!

Gelijke rechten. *Ons Land* herinnert er aan, dat verzoekschriften, in het Hollandsch gesteld en gericht aan het Unie-Parlement, niet vergezeld behoeven te gaan van een Engelsche vertaling, zooals onder het oude Kaapsche Parlement. In Canada wordt het gebed, waarmede in het parlement de dagelijksche zitting aanvangt, den eenen dag in het Engelsch en den anderen in het Fransch gedaan. Zoo, zegt *Ons Land*, moet het ook in de Unie geschieden: den eenen dag in het Engelsch, den anderen in het Hollandsch. Wij moeten immers aannemen, dat ieder parlementslid het zijn duren plicht heeft geacht, zich, naast de eigen moedertaal, ook de tweede landstaal, de moedertaal van de andere helft der blanke bevolking, eigen te maken. Er kan dus niet het minste bezwaar zijn om het voorbeeld van Canada te volgen. Trouwens, indien dat niet gedaan werd, zou de Hollandsche taal niet „dezelfde vrijheid, rechten en voorrechten" als het Engelsch „genieten" en zou het een verbreking van art. 137 der Grondwet zijn. Wij nemen dus aan, dat het goede voorbeeld van Canada in dezen gevolgd zal worden.

Volgens mededeelingen van verschillende zijden is er in geheel Zuid-Afrika vooruitgang van het Hollandsch merkbaar.

In *de Kaap-Provincie* heeft de onderwijs-courant nu ook een uitgave in het Hollandsch gekregen. In *De Unie* wordt er nu wel over geklaagd, dat die vertaling nog in de verouderde spelling en verbuiging van De Vries en Te Winkel is geschreven, maar dat zal wel spoedig veranderd worden. In de kustplaatsen, die overwegend Engelsch zijn, is plaats voor bevoegde Hollandsche leerkrachten.

Voor Worcester, waar mej. Schröder weg gaat, zoekt Prof. Marais in Nederland een opvolgster. In Natal zijn twee onderwijzers uit Holland aangesteld, de heer Van Dijk te Utrecht, de heer Kromhout te Ladysmith. Wat bovenal kostelijk mag worden genoemd, is het allengs in Zuid-Afrika doordringend besef, dat het Engelsche en Schotsche onderwijs- en examensysteem inderdaad uit den tijd is. Er schijnt wezenlijk een scheur of bres te komen in de vesting van de anti-diluviaansche Schotsche onderwijs-mandarijnen der Kaapsche Universiteit.

De heer A. P. Otto schrijft in *De Volkstem* van 1 November j.l.: „Toen we door Knox voor de tweede maal uit de kolonie werden gedreven, bevonden we ons op zekeren morgen te Sprinkhaannek. Knox achter ons, Basoetoland aan onze rechter-, Thaba-Nchu aan onze linkerzijde, en vóór ons de sterke vechtlinie. Toen onze geliefde Pres. Steijn aan Gen. Fourie vroeg: „Wat nu gedaan?" was diens antwoord: „ons moet deur, al bars dit!" We gingen door, over khaki-schans en wat vóór was. Doch nu? We gingen daardoor, meer dan overwinnaar — pas over den bult, of er werd afgezadeld. Hier kwam gen. de Wet, de grootste man uit den oorlog, bij ons. De sjambok beefde in z'n hand. Waarom? Hij was kwaad! Hij, de schrandere krijgsman, zag, dat waar we zonder bevel hadden afgezadeld, nu we khaki overrompeld hadden, de vijand ons elk oogenblik kon verrassen en ons 'n geduchten slag toebrengen.

We hebben, als volk, ons ten berste gewerkt den electie-slag door te maken. Gaan we nu zoo maar gerust „afsa'el", gaan we ons nu troosten met 'n zwart op wit art. 137? Neen! Nu is 't onze tijd! Ik geloof, de Heere heeft ons gegeven, wat we vandaag hebben, laten wij 't recht gebruiken. Laten wij doen, wat onze hand vindt om te doen."

De Hollandsche Taal bij het leger.

Nu in Zuid-Afrika het vraagstuk van het Hollandsch bij de vrijwilligerscorpsen aan de orde is gekomen, is 't wel van belang, te weten, hoe 't met dit vraagstuk in België is gesteld, waar eveneens twee talen gelijke rechten hebben.

Bij het leger in België is alles nog Fransch, zooals bij het leger in Zuid-Afrika alles Engelsch is. Bij het exerceeren wordt echter voor de Vlamingen door de sergeanten Hollandsch gesproken. Ook bepaalt de wet, dat de officieren, die de krijgsschool (militaire academie) verlaten, beide talen moeten kennen. Bij de militaire rechtbanken is de gelijkgerechtigdheid der beide talen eveneens gewaarborgd. Voor een Vlaamschen beschuldigde wordt de militaire rechtspraak dus geheel in 't Vlaamsch gevoerd.

Toch moet er bij de Vlamingen nog heel wat recht worden gezet in 't leger, voor er werkelijk kan worden gesproken van gelijke kansen voor het Hollandsch en het Fransch.

Bij de burgerwacht — die 't best kan vergeleken worden met de vrijwilligerscorpsen in Zuid-Afrika — zijn de toestanden beter. Daar geschiedt in Vlaanderen alles uitsluitend in het Nederlandsch, zoowel de kommando's als de briefwisseling met manschappen en officieren.

Men herinnert zich in dit verband zeker wel het geval van Majoor Kapmans te Antwerpen, die bij een parade van de burgerwacht in het Fransch bevelen zou hebben gegeven, wat zoozeer het misnoegen der Vlamingen wekte, dat daarover luide opmerkingen werden gemaakt. De Majoor ontstak daarover in woede en reed op een der protesteerenden toe en kliefde met zijn sabel diens hoed, gelukkig zonder den aangevallene ernstig te verwonden. Dit geval heeft indertijd een storm van verontwaardiging gewekt in Vlaamsche kringen en 't gevolg is, dat tegenwoordig een officier der burgerwacht in Vlaanderen wel oppast, de wet niet te overtreden door Fransch te spreken.

In Vlaanderen Vlaamsch, blijft de leus.

Het voordeel van de kennis van de Hollandsche Taal.

Dat vele van onze Nederlandsche geleerden in het buitenland met eere genoemd worden, ja, dat er een groot aantal zijn, die als eerste sterren aan den internationalen hemel schitteren, is algemeen bekend. Maar dat zelfs onze taal een machtige factor is geweest in de schitterende loopbaan van een der meest beroemde buitenlandsche natuur-onderzoekers, is zeker minder algemeen bekend. En toch heeft niemand anders dan de beroemde Engelsche professor Ramsay juist aan de kennis van de Hollandsche taal, volgens zijn eigen verklaring, het ambt

van hoogleeraar aan de Hoogeschool te Bristol te danken gehad. Hoe dat teekenende feit zich heeft toegedragen, laten wij hier Prof. Ramsay — in vertaling — met zijn eigen woorden mededeelen: „In Maart 1880 solliciteerde ik naar den leerstoel in de chemie aan de universiteit te Bristol en had daarin succes. Ik geloof, dat ik die benoeming te danken heb aan het feit, dat ik in staat was, Hollandsch te lezen. Bij die sollicitatie werd het n.l. noodzakelijk geacht, dat de sollicitanten zich aan de heeren van het Universiteits-college, dat de benoeming meest doen, presenteerden. Deze commissie bestond uit de voornaamste mannen van Bristol, geestelijken, artsen, fabrikanten en kooplieden. Onder dezen bezocht ik ook een ouden geestelijke, die er voor bekend stond, dat hij zich zeer verdienstelijk had gemaakt in de commissie voor herziening van de overzetting van den Bijbel. Nu was een van mijn aanbevelingen afkomstig van Prof. Gunning — in het Hollandsch geschreven (tijdens een verblijf in Frankrijk, eenige jaren geleden, had ik met hem kennis gemaakt) — en de geestelijke vroeg mij daarom, of ik die taal machtig was. Ik kon antwoorden, dat ik ze eenigszins ontcijferen kon. Daarop reikte hij mij eenige theologische schrifturen toe, die hij mij verzocht te ontcijferen. En dit gelukte mij, niet zonder veel moeite. Ik werd benoemd met één stem meerderheid en ofschoon ik er geen beslist bewijs voor kan bijbrengen, zoo ben ik er toch voor mijzelf van overtuigd, dat de beslissende stem van dezen geestelijke gekomen is."

Hollandsch op de Z. A. Spoorwegen.

Op 29 Sept. j.l. richtten de Pretoriasche leden van de Waakzaamheids-Commissie van de „Z. A. Akademie voor Taal, Letteren en Kunst" een schrijven tot Z.Ed. den Minister voor Spoorwegen en Havenwerken, den heer J. W. Sauer, om zich te beklagen over de wijze, waarop het Hollandsch-sprekend publiek vanwege de spoorweg-administratie bejegend wordt, en beleefd te vragen, dat ook met opzicht tot dit departement van den openbaren dienst uitvoering zal worden gegeven aan den inhoud van het desbetreffend Grondwets-artikel. Den 15den Oct. ontving de commissie een antwoord, waarin Minister Sauer ontvangst erkent van eerstgenoemd schrijven, zich verontschuldigend voor de vertraging met het beantwoorden van den brief, zeggende, dat Z.Ed. tijd noodig had om de zaak grondig te onderzoeken. Voorts wordt ingesloten een brief van den heer Hoy, aan den Minister, welke brief als volgt luidt:

Johannesburg, 12 Oct. Met betrekking tot de vraag van den Minister, per brief aan mij gericht, heb ik in opdracht te antwoorden, dat de navolgende instructies uitgevaardigd zijn, met betrekking tot 't gebruiken van de Hollandsche taal, t.w.:

1. Alle Hollandsche brieven, door het departement ontvangen, moeten ook in die taal beantwoord worden.

2. Alle blijvende kennisgevingen, op de stations vertoond, te zijn in beide: 't Engelsch en 't Hollandsch.

3. Eenige (alle) vormen, die uitgereikt worden aan het algemeene publiek, zooals brieven van afzending, kennisgevingen van aankomst, afleverings-brieven, enz., zullen gedrukt worden in beide talen.

4. Naar dat zich de gelegenheid voordoet, bij het onderhoud van stations-gebouwen, zullen de opschriften en naam-platen, die de geaardheid aanduiden van de vertrekken of kantoren, in beide talen aangebracht worden.

5. Wanneer de beschrijving van een rijtuig in woorden aangeduid wordt, zooals "First," "Second," "Dining Car," enz., moet dit geschieden zoowel in de Hollandsche als in Engelsche taal op elk rijtuig.

Op dezelfde wijze moeten kennisgevingen, die aangebracht worden binnen de rijtuigen, in beide talen zijn.

Dit werk zal ondernomen worden naar gelang zich de gelegenheid voordoet, wanneer de rijtuigen op nieuw nagezien worden, doch de Hoofd-Ingenieur is verzocht geworden, dadelijk een begin ermee te maken.

De heer A. Lindeque, te Marquard (O. V. S.) is de gelukkige vader geworden van een drieling, alle zoons. Moeder en kroost zijn goed gezond. Achttien maanden geleden was het maar een tweeling. Gelukkig is er nog geen vrees voor overbevolking in Zuid-Afrika.

„En gros". In verband met een werkstaking aan de Wesselton Mijn te Kimberley, stonden daar in drie dagen tijds 1753 gekleurde gevangenen terecht. Zulk een reusachtig aantal beklaagden is — in zóó korten tijd — zeker nog nimmer voor een magistraatshof verschenen. Als bijzonderheid kan gemeld worden, dat de kaffers zich gedurende de terechtzitting zeer ordelijk en beleefd gedroegen, hetgeen vooral schijnt te danken te zijn aan den President, den heer Legg, die een goed kenner is van het karakter van den inboorling. Op het oogenblik is de staking over en zijn de kaffers weer aan het werk gegaan.

AFSKEID.

I.

Sij had al lang van mij die woord gehoor:
"ons oudste tweetjes word al groot, mijn hart,
"naar kos-skool moet hul gaan, die tijd is daar;
"ons kan hul nie v'r ons allenig hou,
"die wereld kom hul eendag van ons vra:
"die sagte moeder-hart moet hul ontbeer
"en vroeg die wereld's ruwer wege leer,
"als 't hulle dáar ook eendag wél zal gaan."

O, wrede dag als eens die kleine kring
in d' ouderhuis, om moeder's skoot geskaar,
verstrooi word deur die wereld! O, sij kan
geen enkel dotje uit die klompie mis:
elk' een is tog 'n blaadje uit haar boek,
haar lewens-boek van smart en liefd' en sorg.
En pijnlik was die afskeids-uur v'r haar;
maar wél-getroos het sij mijn hand geneem
en met haar hoofd mij toegeknik: "d'is wél,"
toen ik haar had gesê: "mijn hart, d'is swaar,
"maar goed v'r hul, tot leiding op die weg
"naar hoger doel, deur God die Heer bestem."

II.

Haar laaste ure was geslaan! en ik,
van droefheid radeloos, was aan haar sij,
die Here vragend, waarom Hij mij so
die liefste ontnam wat ik op aarde had.
En met haar hand in mijne was haar woord,
haar laaste woord aan mij: "onthou jij nog
"wat jij aan mij gesê het op die dag
"toen onse tweetjes weg moes gaan naar skool:
"'d'is goed v'r hul, al is 't swaar v'r ons!
"So weet die Vader ook v'r ons 'n skool,
"tot lering wat ons nog nie kan verstaan,
"want in Sijn hand is ons maar kinders ook;
"en als Sijn wijsheid ons gebied te skei,
"dan moet ons gaan, al is die skeiding swaar,
"tevrede, dat Hij 't beter weet als wij."

Die Brandwag.

J. F. E. C(ELLIERS).

KERK EN SCHOOL.

De Oosteindschool te Pretoria blijft vooruitgaan. Ook een zoontje van Gen. Hertzog is er als leerling geplaatst.

Synodale Commissie der Ned. Herv. Kerk.

De Synod. Comm. der N. H. Kerk heeft alle antwoorden van Provinciale Kerkbesturen op de vraag der Algemeene Synode, of zij bereid zijn aan Studenten, die zich voorbereiden voor de Evangeliebediening in Zuid-Afrika, een aan het Proponents-examen analoog examen af te nemen en daarvoor getuigschrift te geven, ontvangen. Allen verklaren zich daartoe bereid. Enkele vragen werden daarbij gesteld. Wie de eventueele kosten moet betalen; of zij ook moeten betalen de bijdrage ad *f* 25.— aan de Algemeene Weduwenbeurs; hoe het getuigschrift moet ingericht zijn en over den tijd der afwijzing. Hierop wordt geantwoord, dat mogelijke kosten, die echter niet vele behoeven te zijn, komen ten laste van den examinandus; dat de bijdrage aan de Weduwenbeurs niet behoeft te worden betaald; dat als leiddraad voor het getuigschrift moet dienen de gewone verklaring, gewijzigd naar eigen inzicht; dat voor afwijzing de gewone tijden moeten worden gesteld.

Het nationaal onderwijs in Zuid-Afrika.

Als een wekker van geweldigen klank, aldus schreef in een der jongste nrs. van het *Chr. Schoolblad* de heer Emous, heeft de felle oppositie tegen het „Hertzogisme", dat den jingo's een verkiezingskreet aan de hand gedaan heeft, de Hollandsche Afrikaners wakker gedreund. Het „Hertzogisme" is de allergetrouwste belichaming van het beginsel der gelijke taalrechten. Van de onderwijswet in den Vrijstaat is het de grondslag, waarop het gebouw der wet naar een zuiver daaraan beantwoordend bestek geheel is opgebouwd. De ontwerper der wet had volstrekt niet in aanmerking genomen, dat van de ruim 21000 schoolgaande kinderen in den Vrijstaat er meer dan 17000 van Hollandsch-sprekende ouders waren, om daaraan de verhouding te ontleenen, maar de tweetaligheid zonder eenige bedenking aanvaard en op den voet van gelijkgerechtigdheid gehuldigd. En acht gevende op de paedagogische noodzakelijkheid, dat het onderwijs allereerst zou gebruik maken, voor het medium, van de moedertaal der leerlingen, vorderde de wet, dat de onderwijzers beide talen zouden machtig zijn om voor beide soorten van leerlingen de leerstof verstaanbaar te maken, totdat na standaard IV het onderwijs zou voortgezet worden voor een drietal vakken in het Engelsch en voor een even groot aantal vakken in het Hollandsch. Omtrent de taal, die voor de overige twee vakken zou moeten gebruikt worden, verbleef de beslissing aan de Schoolcommissie. Kortom, in de vier eerste standaarden zou van de moedertaal worden uitgegaan worden, doch meteen de andere taal worden aangeleerd; daarna werden de vakken over de twee talen verdeeld.

Van de 400 scholen waren er 250 door uitsluitend Hollandsch-sprekende kinderen bezocht, zoodat daar de wettelijke regeling geen bezwaren ontmoette. De overige 150 waren gemengd; daar was dus wel zekere omslachtigheid bij het onderwijs onvermijdelijk, dewijl beide soorten van kinderen het onderwijs moesten kunnen volgen. Maar die omslachtigheid door het gebruiken van een dubbel medium werd gerechtvaardigd door de noodzakelijkheid om de tweetaligheid te eerbiedigen. De woeste oppositie kwam dus enkel hieruit voort, dat de jingo's de gelijke rechten inderdaad *niet* begeerden. En zoo schreeuwden zij dan van „Hertzogisme", toen de Volksraadsverkiezingen nader kwamen.

Hun geschreeuw heeft de Hollandsche Afrikaners gewekt. En het „Hertzogisme" heeft zijn overtocht over de Vaalrivier al volbracht. Er was in Transvaal nauwelijks eenig misnoegen over de Smutswet van 1907, die zeer stellig het Engelsch den voorrang geeft boven het Hollandsch. Thans heeft Gen. Hertzog in de stampvolle Suzannazaal te Pretoria, met een oorverdoovend gejuich begroet en onder telkens herhaalden bijval, de Vrijstaatsche onderwijswet toegelicht en die van Transvaal, als niet meer beantwoordend aan den eisch des tijds, gegispt. Op het platform hadden, behalve Ds. H. D. van Broekhuizen, ook de onderwijsminister Malan, Ds. H. S. Bosman, het Volksraadslid P. Grobler, het Prov. Raadslid Alleman, Gen. Muller en de hh. Naudé, Pienaar en Dr. Engelenburg plaats genomen. Voor 't eerst is het gesmade Hertzogisme, dank zij het jingo's-kabaal, in de Transvaal-Provincie op zulk een indrukwekkende wijze gehuldigd en de staf gebroken over het stelsel van Gen. Smuts, dat, hoe verstandig gematigd ook voor drie jaren, nu uit den tijd moet raken. Dat is een veelbeteekenend feit; ook al, dewijl, als elders immers ook, men zich niet zoo licht door iemand van over de historische grenzen laat gezeggen. En Ds. L. P. Vorster, uit Rustenburg, schreef in *De Volkstem* een artikel, waarin zoowel het Departement als de inspectie aan de kaak worden gesteld, als belemmeringen voor de toepassing der gelijke taalrechten en niets minder dan het aftreden van den Directeur van Onderwijs als een noodzakelijkheid wordt gevorderd. Het is een mannelijk woord, dat van de onwrikbare overtuiging spreekt, dat art. 137 der Unie-grondwet een stellige wijziging van de Transvaalsche onderwijswet gebiedt. Hij waarschuwt zijn stamgenooten om niet, zooals in den strijd met de wapenen bij Magersfontein, Colenso en Stormberg, thans in den taalstrijd de voordeelen hunner positie ongebruikt te laten.

Ziedaar de vruchten van het woelen der jingo's; onbedoeld voorzeker, maar niettemin onmiskenbaar. Zij hebben de verzoeningsgezindheid van de voormannen der Boeren miskend, den rassehaat weer wakker geschreeuwd, het vuur weer aangeblazen. Dat ze dan wandelen in de spranken van het vuur, dat ze ontstoken hebben. Gezegend hun oppositiescholen, die de wekkerstem doen voortklinken. Het „Hertzogisme" — heroïsme maakte Ds. Bosman er van — wordt van een Vrijstaatsch beginsel een leuze voor geheel Hollandsch Zuid-Afrika.

Volgens een mededeeling in *De Volkstem* zijn van de 4607 ambtenaren in de Transvaal slechts 737 Afrikaners; de overige 3870 zijn van elders afkomstig.

De troffel, waarmede de Hertog van Connaught den hoeksteen gelegd heeft van het Universiteitsgebouw te Pietermaritzburg, heeft een handvat, aan welks einde zich een gouden kroontje bevindt en waarvan het midden-gedeelte is vervaardigd uit een stukje reukhout, dat men gezaagd heeft uit de hanebalken van het oude Voortrekkerskerkje te Pietermaritzburg.

Ofschoon nauwelijks een tiental minuten geopend, had de zitting van den nieuwen Z.-A. Volksraad reeds eenige incidenten opgeleverd. Ten eerste inzake de verkiezing van een voorzitter. Dank zij waarschijnlijk velen Vrijstaatschen stemmen heeft de Kaapsche candidatuur-Molteno gezegevierd, alhoewel Gen. Beyers veel aanhang had in de voorafgegane „caucus"-vergadering. Het tweede incident was de wenk van den heer Merriman, om, volgens Kaapsche traditie, den nieuw gekozen „Speaker" aan den gouverneur te gaan voorstellen. Deze raad viel echter bij den Volksraad in slechte aarde en uit alles mag worden opgemaakt, dat de huidige regeering niet voornemens is, zich in te laten met ijdel parlementair formalisme, dat wellicht nog reden van bestaan heeft te Westminster, maar waarvan de dwaasheid duidelijk blijkt in een jong land als de Unie.

PERSONALIA.

Op 11 Nov. jl. herdachten de heer en mevr. C. ten Krooden hunne 25-jarige echtvereeniging.

Mevr. Engel—Wilson en de beide jonge dames Engel zijn te Kaapstad uit Holland teruggekeerd.

Op 5 November is te Pretoria gehuwd de heer Ewoud Boukan met Mej. Elizabeth Jooste.

Op 16 November zijn gehuwd de heer René Joseph Veys en Mej. Wilhelmina Hendrika van Wermeskerken.

Op 29 October is het huwelijk voltrokken tusschen den heer Wyncko Tresling met Mej. Alma Barrett, beiden van Pretoria.

Als secretaris van den hoofdrechter van Transvaal, den heer J. de Villiers, is benoemd Dr. H. J. Bodenstein, laatstelijk publieke aanklager te Lijdenburg.

Gen. Botha's gezondheidstoestand wordt gaandeweg beter. Hij moet zich echter nog zeer in acht nemen en onthoudt zich wijselijk vooralsnog van bijwoning der verschillende officieele plechtigheden.

De *Critic* bespreekt een rede, door Gen. Beyers te Muldersdrift gehouden, en zegt van de verklaring „dat Gen. Botha de Engelschen te veel vertrouwd heeft", dat deze in hooge mate oproerig is!

Te Lelyburn, district Ermelo, is den 15den September jl. overleden de heer J. C. van Eyken, oud 56 jaar, vóór zijn vertrek naar Zuid-Afrika hoofd eener gereformeerde school te Amsterdam.

Te Johannesburg overleed den 13den September jl. de heer A. W. Rakers, vóór zijn vertrek naar Zuid-Afrika als onderwijzer aan verschillende scholen in Nederland werkzaam. Hij bereikte den leeftijd van ruim 48 jaren.

Sir Henry Juta is zonder tegenstand gekozen als lid van den Unie-Volksraad voor één der districten van Kaapstad. Deze zetel was vacant geworden door het bedanken van Dr. Jameson, die op twee plaatsen gekozen werd en den zetel van Albanie heeft behouden.

De heer H. C. Bredell, voorheen Secretaris van de Transvaalsche Politie, is aangesteld tot Secretaris van den Commissaris van Politie voor de Unie en tot waarn. Secretaris van den Commissaris van Politie voor de Transvaal.

De Gouverneur-Generaal-in-Rade heeft zijn goedkeuring gehecht aan de benoeming van den heer T. G. Truter, voorheen Secretaris van den Administrateur van de Transvaal, tot waarnemend Commissaris van Politie van de Unie en tot waarnemend Commissaris van Politie voor de Transvaal.

Tijdens de groote repetitie van de voorstelling der historische landing van Van Riebeek te Kaapstad, heerschte er een geweldig sterke Zuid-Oostenwind, waardoor de boot, waarin Van Riebeek de landing zou doen, zoodanig slingerde, dat hij zeeziek werd en door de bevolking aan land moest worden gedragen. De helft van het gevolg was ook zoo zeeziek, dat de vertooning eenigszins komisch-droefgeestig werd.

Volgende op kol. Burns-Begg's pensioneering heeft thans kol. Madoc, de onmiddellijk onder kol. Begg staande commandant der Transvaalsche politie, kennis gekregen, dat zijn diensten van af 31 October aanstaande niet meer noodig waren. Gedurende het ontwerpen van een schema voor verdediging van de Unie is alle werving van rekruten voor de onderscheidene vrijwilligerskorpsen gestaakt.

Een held van Bloedrivier overleden.

De heer Dirk Uys, algemeen bekend als „Zwart Dirk," een der stichters van het oude dorp Wakkerstroom, overleed op 21 Oct. in zijn 96ste jaar te Volksrust (Tr.). De overledene en de heer Henning Davel, die nog leeft en in Greytown, Natal, woont, waren de eenige overlevenden van den bekenden slag bij Bloedrivier op 16 December 1838, toen Dingaan's macht gebroken werd. De overledene laat talrijke nakomelingen in dat en het distrikt Vrede (O. V. S.) achter. Hij was een broeder van kommandant Piet Uys, die in 1838 in een schermutseling met de Zoeloes gedood werd, toen zijn zoontje Piet Uys zich zoo moedig gedroeg en zijn leven opofferde bij een poging om dat van zijn vader te redden.

Na vele jaren in Transvaal te hebben doorgebracht, is de heer J. J. Enschedé weder naar Holland teruggekeerd. De heer Enschedé is bijna bij iederen ouden Pretoriaan bekend in verband met zijn belangstelling in landbouw-aangelegenheden en ook als Secretaris van het Nederlandsch Bijstands-fonds, waarin verschillende leden van de Transvaalsche en Vrijstaatsche regeeringen zitting hadden. Honderden werden op practische wijze uit dit fonds geholpen. Aan den heer Enschedé komt, bij het nederleggen van zijn functie, een woord van oprechten dank toe, voor al hetgeen hij in het belang van het Fonds heeft verricht.

De heer Enschedé hoopt over niet te langen tijd weer naar Zuid-Afrika terug te keeren. *(De Volkstem.)*

De Senaat.

Door de aanstelling van Senatoren door den Gouverneur-Generaal-in-Rade is de Senaat van de Unie van Zuid-Afrika nu voltallig en als volgt samengesteld:

Voor *De Kaap De Goede Hoop* zijn gekozen de heeren: P. J. Weeber (N.), Dr. Viljoen (N.), Dr. J. H. M. Beck (N.), Charles Searle (N.), H. J. H. Claassens (N.), J. A. C. Graaff (N.), A. J. Fuller (U.) en E. Powell (U), en door de Regeering genomineerd de heeren: F. W. Reitz (N.), C. Southey (U.), W. C. Schreiner (I.) en Kol. Stanford (I.)

Voor de *Transvaal* zijn gekozen de heeren: A. D. W. Wolmarans (N.), W. H. Bührmann (N.), Gen. De la Reij (N.), W. F. Lance (U.), G. G. Munnik (N.), E. P. Solomon (N.), W. Kidger Tucker (U.), Peter Whiteside (Arb.), en genomineerd de heeren: J. C. Krogh (N.) en S. Marks (I.)

Voor den *Oranje-Vrijstaat* zijn gekozen de heeren: M. J. Beukes (N.), I. W. B. de Villiers (N.), E. R. Grobler (N.), C. G. Marais (N.), H. Potgieter (N.), H. G. Stuart (N.), Kol. Byron (U.), en genomineerd de heer W. J. C. Brebner (N.)

Voor *Natal* zijn gekozen de heeren: G. O'Grady Gubbins (N.), Theunis Nel (N.), Marshall Campbell (I.), Sir J. Liege Hulett (I.), H. D. Winter (I), F. F. Churchill (U.), Charles Hitchins (I.), F. A. R. Johnstone (I.), en genomineerd de heer F. R. Moor (N.)

In den Senaat zullen dus zitting krijgen: 23 Nationalisten, 8 Unionisten, 8 Independenten en 1 lid der Arbeiderspartij.

HANDEL EN NIJVERHEID.

Op een op 18 Nov. te Middelburg (Kaap) gehouden vergadering van struisvogelboeren werd besloten, een vereeniging te vormen onder den naam van de Z. A. Struisvogel Boeren Associatie, ten doel hebbende: de bescherming van de industrie en de bevordering van het doen van onderzoekingen naar ziekten onder struisvogels, enz. Besloten werd, dat het bestuur stappen zou doen om een verzameling veeren bijeen te brengen, ter aanbieding van een waaier aan Koningin Maria bij gelegenheid van de kroning, en dat het tevens zou trachten gedaan te krijgen, dat het hof zou aanbevelen, dat struisveeren het voornaamste versierings-artikel zal zijn voor de dames, die de kroningsplechtigheid bijwonen.

Het blad *Wool Record* bevatte onlangs een hoofdartikel over Zuid-Afrikaansche wol, waarin de enorme vooruitgang, dien de industrie heeft gemaakt en de steeds toenemende vraag naar Z.-A. wol wordt aangetoond. Het blad zegt, dat er slechts een algemeene invoering van een goed systeem tot het groeien en bereiden der vachten noodig is, om grootere ondersteuning van de fabrikanten te erlangen; het artikel wijst er op, dat tegenwoordig al meer en meer van de Z.-A. wol gebruik wordt gemaakt in de sajet-industrie, waardoor deze industrie levenskrachtiger is geworden. Vooral opvallend is het groote aantal fabrikanten te Bradfort, die gedurende de laatste achttien maanden Afrikaansche wol hebben gesponnen. In East Riding is grooter vraag naar Z.-A. wol dan ooit te voren in de geschiedenis van den wolhandel. Het blad schrijft dit toe aan de vermenging van het Kaapsch gekamd artikel met Australische „tops" en het wijst met nadruk op het voordeel daarvan, terwijl het zegt, dat, wanneer Zuid-Afrika voortgaat, goede voorraden te zenden, het veel van zijn slecht verleden zal goedmaken.

Holland over de Unie.

Het *Alg. Handelsblad* van Amsterdam wijdt in zijn nommer van 13 November l.l. een artikel aan de opening van het Z.-A. Unie-Parlement. Daarin wijst het erop, dat de Britsche Jingo's een Britsch Zuid-Afrika willen. Britsch niet alleen in naam, maar ook in der daad. Niet Britsch, omdat het den Koning van Engeland als soeverein erkent, omdat het de Britsche kleuren draagt en voor de Britsche oppermacht zich buigt, maar Britsch in denken en gevoelen.

De toekomst zal moeten leeren, wat er van Zuid-Afrika en de Afrikaansche natie zal worden. Nog zijn de Hollandsche Afrikaners er in de meerderheid. Het Engelsche gezag heeft de verbreiding van de Engelsche taal zeer bevorderd. Ondanks alle verdrukking echter en alle bemoeilijking heeft de Hollandsche taal, de krachtigste beschermster van het Hollandsch karakter, zich weten staande te houden. De voorwaarden voor den strijd zijn nu meer gelijk geworden.

Het blad wijst dan op het verschil tusschen Kanada en Zuid-Afrika. In Kanada wonen de Engelschen en Franschen in betrekkelijk afgesloten gebieden; in Zuid-Afrika wonen de verschillende rassen meer dooreen.

In Zuid-Afrika hebben de Engelschen een voorsprong. Zij zijn de mannen van den handel, van de industrie, van het zakenleven. In den vreedzamen strijd, dien het Vereenigd Zuid-Afrika thans zal aanschouwen, kan onzen stamverwanten hulp en steun worden gebracht, indien ook onze handel meer het oog richt op dat rijke land, waar de gelegenheid tot grootsche ontwikkeling op economisch gebied thans is geopend. Landbouw, mijnbouw, industrie hebben nog de schitterendste kansen in dit uitgestrekte, schaars bevolkte land; er zal daar voor nog duizenden handen werk zijn. Mogen onder hen de Nederlanders niet ontbreken, zegt dit blad.

Commissie voor Handel en Nijverheid.

In de *Unie Gazette* van 14 Oct. verscheen een kennisgeving van de regeering, waarin de volgende heeren werden aangesteld als een commissie „om onderzoek te doen naar den toestand van handel en nijverheid en andere daarbij behoorende zaken," n.l.: Sir Thomas M. Cullinan, William Macintosh, William A. Martin, Joseph Mossop, Charles G. Smith, Dr. Anthonie G. Viljoen en Cornelius H. Wessels, met Sir Thomas Cullinan als voorzitter. In de instructies, aan de commissie uitgereikt, worden de zaken nader bepaald, waarover het onderzoek zal moeten plaats vinden. Ze zijn o.m. (a) de toestand van bestaande nijverheden (industrieën), en (b) de bestaande *regelingen voor vervoer* bij den uitvoerhandel en de stappen, welke in dit verband dienen gedaan te worden, ten einde de Zuid-Afrikaansche productie voor uitvoer aan te moedigen. De aandacht van de leden van de commissie wordt vooral bepaald bij de getuigenis, die vóór de vorige commissies over nijverheden en toltarieven in de vier koloniën gegeven werd, en de door die commissies daarvan afgegeleide gevolgtrekkingen.

Wat betreft het personeel van de commissie, zijn de verschillende klassen van handels- en nijverheidsbelangen goed vertegenwoordigd. Landbouw en veeteelt hebben hun vertegenwoordigers in Senator dr. A. G. Viljoen en den heer C. H. Wessels, voorzitter van de Bloemfontein Landbouwvereeniging en gewezen minister van landen, werken en mijnen van den Vrijstaat. De handel wordt vertegenwoordigd door de heeren Macintosh, Martin en Smith van Durban (Natal). Sir Thomas Cullinan vertegenwoordigt de nijverheid der mijnen, terwijl de heer Mossop de fabrikanten vertegenwoordigt. Ze zijn allen mannen van gezond verstand en rijpe ondervinding, van wie goed werk verwacht kan worden. (*Ons Land*).

In het historische Heidelberg (Transvaal) hoopt President Steyn dit jaar het Dingaansfeest mede te vieren. Hij heeft verzocht, dat de feestelijkheden in het district plaats zullen vinden.

Publieke Feestdagen.

Te Kaapstad is bericht ontvangen, dat de Minister voor Binnenlandsche Zaken een wetsontwerp heeft opgetrokken, regelende de publieke feestdagen, welke wetsontwerp bij deze parlementszitting zal worden ingediend. Wanneer dit ontwerp wet wordt, zullen er tien publieke feestdagen in Zuid-Afrika zijn, en wel: — Nieuwjaarsdag, Goede Vrijdag, Paasch Maandag, Hemelvaartsdag, Unie-Dag (31 Mei), Pinkster Maandag, De Eerste Maandag in Augustus, Dingaans-dag (16 December), Eerste en Tweede Kerstdag. De bestaande wetten van de vier provincies zullen dan herroepen worden. Het wetsontwerp maakt voorziening, dat, wanneer een feestdag op Zondag valt, de volgende Maandag als publieke feestdag zal worden beschouwd, en wanneer de tweede Kerstdag op Maandag valt, de Dinsdag daarop eveneens een publieke feestdag zal zijn. Verder kan de Gouverneur-Generaal door kennisgeving in de Staatscourant iederen dag, niet in het wetsontwerp genoemd, tot publieken feestdag verklaren. Bijna geheel Natal voert oppositie tegen het voorstel, dat Konings Verjaardag en „Empire" Dag uitschakelt uit de lijst van publieke feestdagen. Natal is niet van plan, haar patriottische feestdagen op te geven, en denkt, dat het in de plaats stellen van Unie-dag voor deze twee feestdagen niet overeen zal stemmen met de vaderlandslievende gevoelens van de Engelschen, zoomin als van de Boeren. Wat de Natalsche pers evenwel nalaat te bewijzen.

GEMENGDE BERICHTEN.

In ons vorig Nr. (het geïllustreerde gedeelte), werd in de onderschriften bij de afbeeldingen van Comdt. Scheepers' ter-dood-brenging Cradock genoemd als de plaats, waar de daad werd gepleegd en het monument is opgericht. Dit is onjuist. Men leze overal voor Cradock : Graaff-Reinet.

Mevr. Lionel Phillips heeft voor de Nationale Portret-Galerij te Johannesburg van den heer Van Wouw een standbeeldje van President Kruger en van den heer S. Marks £ 500 ontvangen.

Op een vergadering van *Ons Spreekuur* te Stellenbosch heeft de heer M. F. Toerien onlangs een lezing gehouden over het onderwerp: „Hoe werd de Kaap indertijd Engelsch?" Van deze lezing verscheen een verslag in *De Unie*.

De *Re-echo* van Humansdorp vertelt, dat de heer Voortman, uit dat dorp, een nieuw span ossen, een nieuwen wagen, een dito leider en drijver gekocht heeft — alle gemaakt in Duitschland. Al het andere kan er nog door, maar de ossen, zouden die ook uit Duitschland stammen?

Diamanten uit een Museum gestolen. Inbrekers drongen op 19 Oct. in den nacht 't museum te Kimberley binnen door een openstaand raam en verbrijzelden met een steen de monsterkast, waaruit zij toen eenige ruwe diamanten ontvreemdden. De waarde van de steenen als steenen is niet zoo groot, doch ze hadden waarde als curiositeiten, daar ze in blauwen grond gevat waren.

Een Dappere Vrouw. Een ernstige misdaad, door een naturel gepleegd, wordt van Boksburg (Tr.) bericht. Terwijl mevr. Elizabeth Hattingh zich op een avond te bed begeven had, werd zij gewekt door een vreemd geluid in het huis. Zij stak een kaars aan en onmiddellijk daarop trad een kaffer haar kamer binnen en snelde op haar toe met een mes in de hand. Om hulp schreeuwende, sprong zij uit bed. De kaffer volgde haar rond de kamer en stak naar haar. Mevr. Hattingh streed moedig en ontving een slag op de rechterhand. De kaffer greep haar toen bij de haren en sleepte haar de kamer door. Zij klampte zich echter aan hem vast en belette hem van het mes gebruik te maken. Haar hulpkreten hadden intusschen haar moeder gewekt, die in een aangrenzende kamer sliep. De oudere mevr. Hattingh snelde nu ter hulp. De kaffer wachtte haar echter niet af, doch ontsnapte door een open venster. Geen spoor van den misdadiger is nog gevonden. Dit verhaal illustreert weer eens het gevaar, dat gelegen is in het tusschen de blanken doen inwonen van kaffers.

Een meevallertje.

Van Kimberley werd kort geleden bericht, dat een troep „bandieten" (tot dwangarbeid veroordeelden) voor den Stadsraad bezig was met het schoonmaken van het oude, ongebruikte kerkhof, hetwelk onlangs door het gouvernement als eigendom overgedragen werd aan den Stadsraad. Bij het wegruimen van een oude aloëstruik nabij den steenen muur, die de afsluiting vormt, vonden ze een ouden blauwen doek, bevattend een partijtje diamanten van verschillende grootte, wegend elk van 1 tot 20 karaat, vertegenwoordigend een waarde van tusschen £ 2,000 en £ 3,000. De bandieten haastten zich, zich meester te maken van de steenen, die ze verborgen op hun lijf en in hun monden. De opzichter, dit ziende, greep de bandieten aan, waarbij hij veel tegenstand ondervond. Hij slaagde er echter in, 83 steenen terug te krijgen, terwijl 7 of 8 steenen later nog werden gevonden op den grond aldaar. Aan den burgemeester en verschillende leden van den municipalen raad, die een vergadering van den stadsraad bijwoonden, werd kennis gegeven van de vondst. Zij begaven zich per automobiel naar de plek, waar de diamanten gevonden waren en namen er, namens de stad, bezit van, waarna de steenen werden overgebracht naar het stadhuis en in de brandkas van den burgemeester werden opgeborgen. Volgens van het detectieven-departement verkregen inlichtingen zijn de op het Stead-Kerkhof gevonden diamanten blijkbaar De Beers-steenen. In het gevonden pakje waren ronde, goede steenen, waaronder slechts een paar kleine. De grootste steen woog 28 karaat. Bij verder onderzoek werden nog 4 diamanten gevonden, wegende in totaal ongeveer 16 of 17 karaat, zoodat er nu in het geheel 95 steenen gevonden zijn. Volgens vertrouwbare berichten bedraagt de waarde eerder £ 3,000 dan £ 2,000. De plek, waar de diamanten werden gevonden, is nabij het voeteinde van het graf van wijlen den heer B. C. Kearns, die in 1878 begraven werd. Een oppervlakte van twee vierkante yards is blootgelegd tot op een diepte van 18 duim. De grond wordt onderzocht om te zien of er nog meer diamanten in zijn. De lap, waarin de steenen gewikkeld waren, was blijkbaar tusschen de aloëstruiken geworpen, want men vond, dat er eenige steenen uitgevallen waren, die door de aangroeiende bladeren van de aloës aan het oog onttrokken werden. Men denkt er over na, hoe de steenen daar gekomen zijn. De heer Beddome, opzichter van het kerkhof, was dicht bij de plek, toen een der gevangenen, die de aloës opruimden, de diamanten greep en een handvol in zijn mond stak. De gevangene wilde ze niet afgeven, doch met behulp van den bewaker wist men ze hem te ontnemen.

DIE STEMME VAN DIE WIND.

Als 's aands die windjie soet en sag en stil
Die blommegeure o'eral rond verspil,
Dan word ons, als ons doodstil sit en hoor,
Deur allerliefste stemmetjies bekoor.

Dit is die stemme van die wind, wat dwaal,
Wat kreun om rust, en rust tog nooit behaal,
Wat lieflik deur die lente-blaartjies sing,
Wat treurig loei en storms met hul bring.

Hoor! So's hul sing, is soms die lewensloop,
Waar voorspoeds son tot vreugd en blijdskap noop,
Waar vaste vrindskapsbande trouw omring,
Waar liefde tot 'n hemelhoogte dwing.

Maar, hoor hul treurig in die winter sug,
Als dorre, dooie blare voor hul vlug;
So treurig klink ook vaak die lewenslied,
Als teenspoed dreig en hoop op liefde vlied.

Van waar kom toch die stemme en waarnatoe?
Hoe het hul toch ontstaan? Hul oorsprong hoe?
Wat moet nu daarvan worde? Wat die doel?
Verklaar dit, julle wat hul hoor en voel!

So is daar in die lewe, droef en swaar,
Tien duisend vrage wat g'n mens verklaar;
Maar als ons daaraan dink, verdwijn ons moed,
Dan klem ons vaster weer aan d'Hoogste Goed.

Als dan een sagte sluimering en soet
Stil so die o'erhand krij o'er ons gemoed,
Als ons in drome ander liedjies hoor,
Sink weer die stemme van die wind haar koor.

Amsterdam. WOUTER DE VOS.

Mercuur-Stoomdrukkerij J. H. de Bussy, Amsterdam.